

Asiakasmaksulain muutokset

Kuntamarkkinat 16.9.2021 klo 12.30-13.15

Maria Pernu, erityisasiantuntija

@PernuMaria

Keskeisiä muutoksia

- Päätöksenteon ja muutoksenhaun sääntely
- Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu
- Hoitajavastaanotot maksuttomiksi perusterveydenhuollossa
- Poliklinikan antama tutkimus ja hoito maksuttomaksi alaikäisiltä
- Maksukatto laajenee (voimaan 1.1.2022)
- Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen maksut
- Jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavien palvelujen maksut
- Pitkäaikaisen asumispalvelun maksut
- Asiakasmaksujen alentamisen ja perimättä jättämisen ensisijaisuutta korostetaan

Maksun periminen (2 a §)

- **Kunnan tai kuntayhtymän on annettava asiakkaalle maksua koskevaa päätöstä vastaava lasku. Laskussa on oltava ainakin seuraavat tiedot:**
 - 1) laskun päivämäärä;
 - 2) asiakas, jolta maksu peritään;
 - 3) palvelu, josta maksu peritään;
 - 4) maksun suuruus ja peruste;
 - 5) julkinen tai yksityinen palveluntuottaja, jonka antamasta palvelusta maksu peritään;
 - 6) sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi pyytää tarvittaessa lisätietoja laskusta;
 - 7) tieto siitä, kerryttääkö perittävä maksu 6 a §:ssä tarkoitettua maksukattoa; jos maksu kerryttää maksukattoa, laskussa on lisäksi oltava tieto siitä, että asiakkaan on seurattava itse maksukattonsa ylittymistä.
- **Muuhun laskuun kuin 2 b:ssä tarkoitettua päätöstä koskevaan laskuun on liitettävä oikaisuvaatimusohje.**
- Maksua perittäessä on otettava huomioon asiakkaan yksityisyyden suoja ja henkilökohtainen turvallisuus.
- Selkiytyy, että maksun periminen kuuluu nimenomaan kunnalle eikä kunta voi siirtää palveluntarjoajalle oikeutta maksun perimiseen.
- Ostopalveluista peritään samat maksut kuin kunnan itsensä tuottamista palveluista.

Päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta (2 b §)

- Kunnan tai kuntayhtymän on annettava asiakkaalle päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta. Päätöksessä on oltava ainakin seuraavat tiedot:
 - 1) päätöksen tehnyt viranhaltija ja päätöksen tekemisen ajankohta;
 - 2) asiakas, johon päätös välittömästi kohdistuu;
 - 3) palvelu, jota päätös koskee;
 - 4) palvelusta perittävän maksun suuruus ja peruste;
 - 5) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.
- Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohje.
 - Muutoksenhaku 15 §: Maksua koskevaan päätökseen ja laskuun saa vaatia oikaisua.
 - Oikaisua ei kuitenkaan saa vaatia laskuun, joka koskee 2 b §:ssä tarkoitettua päätöstä.

Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu 3 §

Asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan

terveydenhuollon palveluihin tai sosiaali- tai terveydenhuollon lyhytaikaisen hoito- tai asumispalvelupaikan

- **ilman hyväksyttävää syytä** ja varattua aikaa tai paikkaa ennalta peruuttamatta jättänyt saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön
- Kunta tai kuntayhtymä saa periä asiakkaalta **enintään 50,80 euroa**
- Sakkomaksun voi periä, vaikka palvelu olisi sinänsä säädetty maksuttomaksi

Maksun saa kuitenkin periä vain, jos

- maksun perimistä **ei ole pidettävä kohtuuttomana** ja
- kunta tai kuntayhtymä on varauksen yhteydessä **ilmoittanut mahdollisuudesta** periä tässä pykälässä tarkoitettu maksu
- sekä antanut **ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi** ennalta.

Tiedot on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön.

Maksua ei saa periä alle 18-vuotiaalta asiakkaalta.

Kunta tai kuntayhtymä on asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta varannut

- asiakkaalle vastaanottoajan taikka paikan lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalveluun
- Maksun periminen edellyttää lisäksi, että em. **ilmoitus tehdään ja ohjeet annetaan kirjallisesti**
- ja että asiakasta tai tämän edustajaa **muistutetaan** asiakkaalle varatusta ajasta tai paikasta

Terveyspalvelut, maksuja saa periä

- 1 mom 1) a) **18 vuotta täyttäneille annetuista avosairaanhoidon ja suun terveydenhuollon palveluista;**
- b) laitoshoidosta ja laitoshoitona annetusta kuntoutuksesta sekä *niihin liittyvästä osittaisesta ylläpidosta;*
- c) terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta;
- d) terveydenhuollon ammattihenkilön antamista todistuksista ja lausunnoista *lukuun ottamatta* lääkärintodistusta tai -lausuntoa, joka tarvitaan asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi, sairausvakuutuslain ([1224/2004](#)) [5 luvun](#) nojalla lääkekorvauksen saamiseksi tai sellaisen lyhytaikaisen sairausloman tarpeen osoittamiseksi, jonka kesto on enintään mainitun lain 8 luvun 7 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun omavastuuajan pituinen;

Terveyspalvelut, maksuttomat

- 1) terveydenhuoltolain 13-17 §, 19 §:n 1 kohdan sekä 24, 27 ja 29 §:n perusteella järjestetyt perusterveydenhuollon palvelut sekä hoitoon kuuluvat aineet ja pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitetut hoitotarvikkeet;
- 1 mom 1) a) maksua ei kuitenkaan saa periä edes 18 vuotta täyttäneeltä terveydenhuoltolain 16 §:n nojalla järjestetyistä palveluista, terveydenhuoltolain 27 §:n perusteella järjestetyistä avosairaanhoidon palveluista eikä **sairaanhoitajan, terveydenhoitajan tai kätilön vastaanotosta**;
- **1 b) poliklinikan antama tutkimus ja hoito alle 18-vuotiaalle henkilölle**
- 1 c) naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen (SopS 53/2015) 25 artiklassa tarkoitettujen seksuaalisen väkivallan uhreja varten perustettujen tukikeskusten tarjoamat palvelut;
- 1 d) päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiyspoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta;
- 4) tartuntatautilain 44 §:ssä tarkoitettut kansalliseen rokotusohjelmaan sisältyvät rokotukset, 45 §:n 1 momentissa tarkoitettut yleiset vapaaehtoiset rokotukset, 46 §:ssä tarkoitettut rokotukset Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa, 47 §:ssä tarkoitettut pakolliset rokotukset ja 48 §:ssä tarkoitettut työntekijän ja opiskelijan rokotukset, 4 §:n 2 momentissa tarkoitettun yleisvaarallisen tartuntataudin tutkimus, hoito ja hoitoon määrätyt lääkkeet, yleisvaaralliselle tartuntataudille altistuneeksi todetun tai perustellusti altistuneeksi epäillyn karanteeni 60 §:n nojalla, yleisvaaralliseen tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi perustellusti epäillyn eristäminen 63 §:n nojalla sekä 4 §:n 3 momentissa tarkoitettuun valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen hoitoon määrätyt lääkkeet
- 7 sekä HIV-infektion, sankkerin, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydiainfektion tutkimus, hoito sekä hoitoon ja ehkäisyyn määrätyt lääkkeet;

Maksukatto (683 euroa)

- Maksukaton piirissä nyt myös maksut
 - **suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta** hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta;
 - suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä (**myös terveyskeskuksessa**);
 - terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, **neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta**;
 - **tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta**;
- Selkeytetty vastaavien etäpalvelujen kuulumista maksukaton piiriin
- Asiakkaan edelleen seurattava itse maksukaton kertymistä
- Jatkossa myös toimeentulotuesta maksetut asiakasmaksut kerryttäisivät maksukattoa
- **Maksukattoa koskevat muutokset voimaan 1.1.2022**

Palvelun pitkäaikaisuus 7 b §

Kunta tai kuntayhtymä saa periä 7 c §:ssä tarkoitetun maksun:

- *Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen; pitkäaikainen perhehoito, pitkäaikainen laitoshoido:*
 - Jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään **kolme kuukautta**:
 - Maksua ei kuitenkaan saa periä lastensuojelulain, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla annetusta perhehoidosta

Kunta tai kuntayhtymä saa periä 10 e §:ssä tarkoitetun maksun:

- *Pitkäaikainen asumispalvelu:*
 - Jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään **kolme kuukautta**;
- *Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu:*
 - Jos asiakas saa palvelua vähintään **kerran viikossa** ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään **kaksi kuukautta** tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta.

Asumispalvelut

Sosiaalihuoltolaki 21 §

- Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja.
- Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon sekä palveluiden tarve on ympärivuorokautista.
- Palveluihin sisältyvät **asiakkaan tarpeen mukainen** hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut.
- Saa periä vain yhden asiakasmaksun, joka kattaa asiakkaan saaman palvelun kokonaisuudessaan. Vuokran saa periä erikseen.
- Vähimmäiskäyttövaralla myös mahdollisten kuljetusten omavastuuosuudet, vaatteet, henkilökohtaisen hygienian, puhelimesta aiheutuvat kulut ja muut mahdolliset kulut, jotka eivät sisälly palveluun.
- Mikäli asiakkaalla hoitoon liittymättömiä muita lääkärikäyntejä, maksaa hän ne käyttövarastaan.

Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu 7 c §

Asiakasmaksu

Enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset

Jos suurempituloinen puoliso: puolisojen **yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, enintään 42,5 %**

Molemmat puoliset samassa palvelussa: maksu 85 % asiakkaan kuukausitulosta

Vain yksi asiakasmaksun, joka kattaa asiakkaan saaman palvelun kokonaisuudessaan.

Käyttövara pitkäaikaisessa perhehoidossa ja tehostetussa palveluasumisessa **vähintään 164 euroa/kk** ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa **110 euroa/kk**

Huomioon otettavat tulot 10 b §

Nettotulo. Lisäksi laskennallinen metsätulo.

Tulohankkimisesta aiheutuneiden kustannusten vähentäminen

Tulojen vaihdellessa, kuukausitulona huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo

Tuloina ei lähtökohtaisesti oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia, pl. vammaistuki, eläkettä saavan hoitotuki.

Tuloista tehtävät vähennykset 10 c §

Elatusapu

Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys

Kiinteistönluovutuksen yhteydessä pidätetty etuus

Edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Asiakkaan todelliset asumismenot ennen palveluun siirtymistä

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa 10 d §

- **Kohtuulliset asumismenot:** kohtuullinen vuokra ja muut pakolliset asumismenot (mm. erikseen maksettava sähkö ja vesi) vähennettynä asumistuella
 - Lähtökohtaisesti todellisen määräisinä
- Terveystieteiden ammattihenkilön määräyksellä hankitut **lääkkeet, kliiniset ravintovalmisteet ja perusvoiteet**, joihin asiakas on oikeutettu saamaan SVL:n nojalla korvausta
 - Nämä lääkekustannukset enintään SVL:n vuosiomavastuun mukaisena
 - Lääkekatto: vuonna 2021 vuosiomavastuu on 579,78 euroa, ~50 euroa/kk
- Myös muut kuin em. lääkkeet, kliiniset ravintovalmisteet ja perusvoiteet, jos terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne henkilön terveydelle tarpeellisiksi (edellyttää lausuntoa tai muuta selvitystä)

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu 10 e §

Asiakasmaksu

Kuukausimaksu, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen **palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan.**

Ei sisälly asumiskustannuksia.

Maksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista.

Maksuprosenttitaulukko päivittynyt tuntikohtaiseksi.

Huomioon otettavat tulot 10 f §

Bruttotulo. Lisäksi laskennallinen metsätulo.

Tulohankkimisesta aiheutuneiden kustannusten vähentäminen

Tulojen vaihdellessa, kuukausitulona huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo

Tuloina ei lähtökohtaisesti oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia, pl. elatustuki ja eläkettä saavan hoitotuki.

Tuloista tehtävät vähennykset 10 g §

Elatusapu

Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys

Kiinteistönluovutuksen yhteydessä pidätetty etuus

Edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Asiakkaan todelliset asumismenot ennen palveluun siirtymistä

Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät maksut 10 h §

- **Kohtuullinen maksu** asiakassuunnitelmaan sisältyvistä tukipalveluina järjestettävistä tai asumispalveluun liittyvistä ateriala-, vaatehuolto-, peseytymis-, siivous- ja turvapalveluista, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävistä palveluista sekä muista vastaavista asumista tukevista palveluista.
- Asiakasmaksulain yleissäännösten puitteissa
- Tehostettuun palveluasumiseen liittyvistä palveluista ei saa periä erillistä maksua.

Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen 11 §

- Maksu on määrätty **sosiaalihuollon palvelusta taikka terveydenhuollon palvelusta asiakkaan maksukyvn** mukaan.
- Asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta tai kunnan omasta aloitteesta alennettava maksua tai jätettävä se kokonaan perimättä, jos maksun periminen **vaarantaisi** asiakkaan tai hänen perheensä **toimeentulon edellytyksiä** taikka asiakkaan lakisääteisen elatusvelvollisuuden tai muun elatusvastuun toteuttamista silloin,
- Kunta tai kuntayhtymä voi päättää, että myös muista kuin em. maksuista, kunnan järjestämisvastuulle kuuluvista palveluista määrättävää maksua alennetaan tai se jätetään perimättä
- **Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden.**
 - Tulkinta on ollut samansuuntaista aiemminkin
 - Tarkoituksena on ennen kaikkea lisätä kuntien tietoisuutta
 - Tarkoitus ei ole estää toimeentulotuen hakemista tai myöntämistä ennen maksun alentamista ja perimättä jättämistä koskevan asian ratkaisemista.
 - Maksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä on tehtävä kirjallinen päätös. Päätös on annettava myös silloin, kun se on kielteinen.

Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen - informointi

- Kunnan tai kuntayhtymän on annettava asiakkaalle tieto siitä, mitä 11 §:n 1—3 momentissa säädetään maksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä. Tieto on annettava **ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä**. Jos tiedon antaminen ei ole mahdollista ennen palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä, sen voi antaa myöhemmin, kuitenkin **viimeistään maksua perittäessä**.
- Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi **ymmärtää sen sisällön**. Tietoa annettaessa asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää **lisätietoja**.
- Tieto on annettava asiakkaalle **henkilökohtaisesti kirjallisesti tai suullisesti**. Tieto voidaan antaa myös asiakkaan yksilöivän sähköisen palvelun välityksellä. Jos tieto annetaan muulla tavalla kuin kirjallisesti, asiakkaalle on hänen pyynnöstään annettava tieto myös kirjallisena.

Usein kysytyjä kysymyksiä

Asumismenojen huomioiminen

- Asumismenot vähennetään maksun määrittämisen perusteena olevista tuloista:
 - **omistusasunnosta** aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut **viimeisten kuuden kuukauden ajalta**
 - **vuokra-asunnon** vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut huoneenvuokralain **irtisanomisajan mukaisesti kuukauden ajalta**
 - **asumisoikeusasunnon** käyttövastike sekä muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut **viimeiseltä kolmelta kuukaudelta**.
- HE: **välttämättöminä** kuluina voitaisiin huomioida ainakin
 - Omistusasunnon kiinteistöön kohdistuva kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike sekä kiinteistön tai asunnon pakollinen kotivakuutus.
 - Vuokra-asunnon ja asumisoikeusasunnon muina välttämättöminä kuluina voitaisiin huomioida ainakin pakollinen kotivakuutus.
- Vähennyksenä huomioidaan **asiakkaan osuus** kuluista
- Tuloista vähennetään ainoastaan **todelliset** asumismenot

Puolisotilanteet

- Asiakkaan kanssa **yhteistaloudessa** elävä avio- tai avopuoliso.
 - Yhteinen talous voi selkeimmillään tarkoittaa **omaisuuden yhteisomistussuhteita**, esimerkiksi yhteisen kodin omistamista, yhteistä pankkitiliä, osallistumista tietyssä suhteessa yhteisiin jokapäiväisiin hankintoihin tai yhteistyötä ja työnjakoa yhteiseen talouteen kuuluvissa askareissa, yhteisen lapsen syntyminen tai lapsen kasvattaminen yhdessä muodostaa oletuksen myös taloudellisesta yhteisyydestä.
 - Puoliso asuu väliaikaisesti erossa muusta perheestä esimerkiksi opiskelun, työn tai sairaalahoidon vuoksi ilman, että puolisoiden tarkoituksena on katkaista parisuhdetta tai yhteistaloussuhdetta.
 - Jos aviopuolisot asuvat välien rikkoutumisen vuoksi erillään eikä heillä ole yhteistä taloutta, muualla asuvaa puolisoa ei otettaisi huomioon asiakasmaksua määrättäessä. (HE)
- Kotona annettava palvelu: asiakas ja puoliso kotona, yhteistalous
- Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen: ”..jos asiakas on välittömästi ennen 1 momentissa tarkoitettun palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa..”
- Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen, puoliso samassa asunnossa saaden kotihoidon palveluita: asiakas yhteistalous / puoliso ei yhteistalous
- Pitkäaikainen asumispalvelu: asiakas asumispalvelussa ja puoliso kotona, ei yhteistaloutta

Päätökset 1.7.2021 alkaen

- Maksuperustemuutokset lautakunnassa / hallituksessa
- AML 10 j §:
 - mm. kunnan tai kuntayhtymän maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen.
- Tulot tarkistettava nykytilanteen mukaan, myös mahdollisen puolison
- Säännöksiä noudatetaan 1.7.2021 alkaen (mm. asumiskulujen huomiointi). Sitä ennen kunnan omat maksuperusteet.
- Kunta voi periä vähemmän asiakasmaksuja, esim. asiakkaan eduksi.

Palveluseteli

- Palvelusetelilakiin ei muutoksia – lain 3 §:n asiakasmaksulakiin viittaavat kohdat päivitetty
- Palvelusetelin arvon tulee kattaa pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen palvelut sis. ateriat (ShL 21 § sekä AML)
- Laissa ei määritelty käyttövaraa
- Omavastuuosuus palveluntuottajalle

Seuraa live-lähetyksiä tai katso tallenteelta!

**Sote-studiossa
Kuntaliiton sosiaali- ja
terveysalan asiantuntijat
käsittelevät ajankohtaisia
aihepiirejä tuoreeltaan.**

Seuraava lähetys 27.9. klo 14-15

**Uudessa
lastensuojelutunti -
ohjelmassa käydään
vuorovaikutteisesti läpi
lastensuojelukentän
ajankohtaisia asioita.**

Seuraava lähetys 27.9. klo 13-14

**Sosiaali- ja terveydenhuollon
asiakasmaksut**

**Hyödynnä palvelujamme
verkossa!**

www.kuntaliitto.fi/soster

Kiitos.

Maria Pernu
050 4758096
maria.pernu@kuntaliitto.fi
@PernuMaria

Palvelemme kuntien
henkilöstöä ja
luottamushenkilöitä
sosiaali- ja terveydenhuoltoa
koskevissa asioissa.

soster@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi

KUNTA LIITTO